

Kmečka trgovina

Cene živine in cene mesa

Med cenami živine in cenami mesa je menda največja razlika in to ne samo pri mesarjih v mestih, temveč tudi pri mesarjih na deželi. Živina se sedaj kupuje izredno nizko, posebno ker kupci dobro vedo, da so živinorejci sedaj v stiski, prvič, ker jim primanjkuje krme, drugič pa, ker je zima pred durmi in se je treba oskrbeti vsaj z obuvalom. Videč to stisko ti hodijo posebno v od mest oddaljenih krajih prekupčevalci, ki ponujajo za teleta 6—8 kovačev, za kravo pa sto dinarjev, pri čemer kupujejo navadno na »čez«. Ker ni v take bolj zakotne kraje drugih kupcev in ker je stiska velika, se jih večina z gnevom in žalostjo v srcu vda in proda živinčje za sramotno ceno. Kdor se hoče prepričati o takih primerih, se naj kar poda n. pr. v Haloze ali pa kam drugam.

In meso? Meso je še vedno pri mesarjih po 10, 12, 14 din itd. Razlika je samo v tem, da mesarji v mestih vsaj delno ločijo meso po kakovosti in temu primerno uravnavajo tudi cene, dočim mesarji na deželi prodajajo meso starih krav po isti ceni kot meso telic, navadno je pa tako, da se kupi in sekta stara krava, ki se je kupila za par sto dinarjev, kupcem mesa se pa zatrjuje, da je to meso telice itd. Kupovalci mesa na deželi nimajo izbire in kupijo pač to, kar dobijo, dočim je v mestu vsaj v tem oziru boljše.

Kaj storiti? Najlažje bi bilo reči, da naj stvar uredi oblast in »merodajni činitelji«. Toda izkušnje kažejo, da navadno ostane samo pri takih le apeli. Pa če bi oblastva tudi skušala v tem oziru napraviti red, bi bilo to težko. Kajti v ta namen bi se rabilo uradništvo, kar je prebivalstvu spet v breme. Kmetje sami si pa tudi težko pomagajo. Ideja zadrugne prodaje živine in določanje cen potom zadruga je sicer lepa, toda težko izvedljiva. Ni ga menda zadrugnega delavca, ki bi bil zmožen prepričati recimo vsaj tri četrtine živinorejcev o pomenu take zadruga. Nekateri se bodo zadruga oklenili, drugi zopet ne in tako bodo vedno lahko nakupovalci s pomočjo neorganiziranih živinorejcev onemogočili delovanje zadruga. Naj le kdo poskusi prepričati zakonitega kočarja (ki jih je v Sloveniji zelo veliko) o pomenu zadruga ter mu reči, da naj s prodajo počaka. Ravno zaradi tega so se vse tozadevne akcije ponesrečile.

Najprej bi se še dosegel uspeh, če bi se organizirali najprej oni, ki meso kupujejo, in potem teh bi se šele organizirali živinorejci. Ti imajo več smisla za organizacijo in bi bil uspeh prej možen. Pa tudi laže je izpeljati organizacijo v mestu kakor na deželi. Organizacije kupcev mesa bi kupovale živino direktno od živinorejcev, ti bi se pa, videč, da se jim živina plačuje kakor treba, nazadnje tudi organizirali. Na ta način bi dobra stran organizacije prišla tudi prej do učinka. T. Doberšek.

Težkoče v mednarodni trgovini

Države, ki niso v vojnem stanju, so računale, kako bo sedaj trgovina procvitala. Povpraševanje po blagu je res večje, vsak se hoče osigurati, toda pri tem so nastopile druge težave, ki so: Kljub sklenitvi zelo ugodnih trgovinskih pogodb se te ne morejo izkoristiti zaradi nerednega prometa, kar je posledica vojne. Zraven tega so težave tudi s plačili. Kljub dogovorom in uradnim določbam se pri plačilih vse nekako zatakne. Izvozniki hočejo denar navadno naprej, kar je pa mnogokrat težko izvedljivo. Tako tudi mednarodna trgovina stoji in čaka, kar bodo nebesa prinesla, kakor zapadna fronta. Najbrž je eno z drugim v zvezi.

Trgovina z Italijo

Kot znano, se je dne 16. oktobra začelo delo ožjega jugoslovansko-italijanskega gospodarskega odbora. Trgovski sporazum je že podpisan.

Glavno točko razprav je tvoril naš veliki pasivni klirinški saldo v Italiji, ki znaša okoli 130 milijonov din in morajo italijanski izvozniki v našo državo čakati 3 do 4 mesece na plačilo svojega blaga. Zaradi tega je pričakovati, da se bo povečal naš izvoz v Italijo, da se zopet vzpostavi ravnotežje. Predvsem namerava Italija nakupovati v večjih množinah živino, slanino, žive prašiče, perutnino in les. Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča, da bo naš kontingent za uvoz lesa v Italijo povečan za 40 milijonov lir, od česar naj bi se še letos izkoristilo okoli 10 milijonov.

nov lir. Vprašanje izvoza pšenice v Italijo še ni rešeno, ker cene Italiji ne konvenirajo. Koruze ne bi sploh izvažali v Italijo, pšenice pa samo 5.000 vagonov.

Izvoz svinj v Švico

Pri pogajanjih s švicarji so bile ovire, ker naše cene niso ustrezale pričakovanju švicarjev. Švicarji smatrajo, da so naše cene previsoke. Švicarski trg zahteva predvsem svinje jorgširske pasme, ki pa jih v naši državi nimamo dovolj in se dobe predvsem v zapadnem delu države in nekaterih predelih Vojvodine. Za okus švicarske publike imajo naše svinje mangališke pasme preveč masti. Končno je prišlo do sporazuma glede količine uvoza in glede cen. V prihodnjih štirih tednih bomo izvozili v Švico po 1000 komadov živih mesnih svinj. Cena je določena na 1.15 švicarskega franka za kilogram žive teže; od tega dobe naši izvozniki 1 švicarski frank (12.3 din), ostanek pa gre v kompenzacijski fond. Novi sporazum je stopil takoj v veljavo.

Cene goveje živine

Volil. Ptuj 3—4.75 din kg žive teže. Biki. Biki za klanje so bili na ptujskem sejmu po 3—4.25 din, plemenski biki pingavske pasme so pa bili na plemenskem sejmu v Mengšu povprečno po 6.75 din kg žive teže. Ostala živina ima prilično iste cene kot smo jih navedli zadnjič.

Mariborske tržne cene

Meso. Goveje salo 15—17 din, svinjsko meso s kostmi 12—13 din, brez kosti 13—14 din, slanina

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOVI

Zagreb, Koturaška 69

14—16 din, pljuča 7—8 din, jetra 10—12 din, reberca 10—12 din, riba 16—17 din, zajec 13 do 14 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 11 do 32 din, gos 35—45 din, puran 35—65 din, raca 13—16 din.

Sadje. Jabolka 2—4 din, hruške 3—6 din, bruske 3—6 din, cell orehi 5—7 din, grozdje 3 do 8 din, luščeni orehi 24—26 din, kostanj 2—3 din kg. Liter kostanja 1.50—2.50 din, pečenega kostanja 6 din, šipke 3 din.

Sejmi

6. novembra živinski in kramarski: Braslovče, Brežice, Nova Cerkev, Rečica ob Savinji, Sv. Lenart v Sl. goricah, Zabukovje nad Sevnico, Pilštajn — 7. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj — 8. novembra svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 9. novembra tržni dan: Turnišče — 10. novembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Puconci — 11. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Ormož, Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter pod Sv. gorami, Smartno ob Paki.

Letošnja trgatve v ormoško-ljutomerskih goricah

Trgatve je opravljena, vinogradnik je spravil plod svojega celoletnega truda in prizadevanja. Z upom in strahom je vinogradnik pričakoval trgatve, saj je od nje ugodnega ali neugodnega izida bilo odvisno, če si bo mogel nabaviti najnujnejše potrebščine ter se rešiti rubeži in prisilnih prodaj za davke, odplačevanja posojil itd.

Kakovost in količina

Letošnji pridelek je mnogo obetal, pričakovali smo kakovost, podobno slovitemu letniku 1917. Žal je ob nastopu trgatve nastopilo deževno in mrzlo vreme, ki je kakovost precej poslabšalo. Kljub temu pa je letošnji pridelek še prav dober, mošči so imeli večinoma 17 do 21 stopinj sladkorja. Količinsko pa je trgatve slabše izpadla, letošnji pridelek je po količini največ 70 % lanskega.

Cena je glavno

Ni pa za vinogradnika dovolj, da je trgatve po količini in kakovosti dobra. Vsem našim vinogradnikom so v neveselem spominu leta, ko je bil pridelek naših goric prav dober ali celo odličen, vinogradnik pa je le malo izkupil zanj, ker so bile cene tako sramotno nizke. Najnižje cene so bile ravno v ormoško-ljutomerskem in haloškem okolišu, dočim so drugi vinorodni kraji v Sloveniji vzdržali še kolikor toliko znosne cene. To je bila posledica divje špekulacije s stisko vinogradnikov, vinogradniške organizacije pa takrat še daleč niso bile toliko močne, da bi lahko odločilno posegle vmes.

Nastop vinarstvih zadrug

Letos so vinarke zadruga v Ormožu, Ptuj in Ljutomeru prvič enotno nastopile na moštnem trgu ter plačevale sorazmerno kakovosti enotne cene. Zadruga so se dobro zavedale, da cen ne smejo pretirati, kajti če je vino, ki ga imajo v kletih, v odnosu napram splošnemu položaju na vinskem trgu v državi predrago, ga ne bi moge prodati ter bi prišle v težkoče. Gotovo pa je, da bi bile cene vinskemu moštu v teh krajih mnogo nižje, če ne bi zadruga nastopile, dobiček od

nižjih cen pa bi ne prišel v dobro potrošnikom vina, ampak bi ostal v žepih maloštevilnih špekulantov. — Nek vinski trgovec v teh krajih, ki se bavi predvsem z moštno kupčijo, je sporočil svojim odjemalcem, da jim nudi mošt po znatno nižjih cenah, kakor so jih nastavile zadruga ter da se je prepričal, da bodo vinogradniki tudi po teh nižjih cenah svoj pridelek morali prodati, ker so v stiski. To je ne samo v škodo vinogradnikov, ampak ogroža tudi nadaljnje delovanje zadrug, kajti če kdo drugi prodaja ceneje, potem verjetno zadruga dražjega blaga ne bodo mogle prodati. Račun tega trgovca je pravilen, če zadruga ne bodo mogle prodati in naprej delati, bo postal spet on gospodar položaja ter bo lahko, ko zadruga prenehajo z delovanjem, kupoval od stiski nahajajočih se vinogradnikov po cenah, ki jih bo on narekoval!

Obdržite pamet

Če hočejo vinogradniki imeti od zadrug pravo korist in če hočejo, da bodo zadruga vzdržale in naprej delovale, potem ne smejo prodajati trgovcem ceneje, kakor plačajo zadruga. Res niso vsi vinogradniki v zadrugah organizirani, vendar morajo organizirani vinogradniki povedati neorganiziranim, kake so cene, ki jih plačajo zadruga in da v svojem lastnem interesu ter v interesu »kmečke skupnosti pod te cene ne smejo prodajati. Preje so dostikrat neki namišljeni prijatelji vinogradnikov pridigovali, kako visoke morajo biti cene, vendar žal teh cen niso plačali in sploh n: mošta ali vina kupovali. Če pa sedaj zadruga določijo cene ter po teh cenah tudi kupujejo in plačujejo, potem ni nobenega vzroka, da ne bi moral kdo prodati ceneje. Če je kdo v stiski in mora prodati svoj pridelek, naj se obrne najprej na zadrugo in če ni še član zadruga, lahko pristopi.

Prav za prav je zelo žalostno, da moramo na te stvari vinogradnike še opozarjati. Na nešteti zborovanjih so vinogradniki zahtevali, naj država poseže vmes ter določi minimalne cene za vinski mošt in vino. Kaj bi pomagale tako da-